

Bruxelles, 29. svibnja 2026.
(OR. en)

9454/26

Međuinstitucijski predmet:
2025/0406(COD)

LIMITE

SAN 315
PHARM 90
COMPET 583
CODEC 953
RECH 226
BIOTECH 57
ENV 526
PI 64
FOOD 66
FEED 23
VETER 73
AGRI 391
AGRILEG 127
DENLEG 48

NAPOMENA

Od: Predsjedništvo
Za: Odbor stalnih predstavnika / Vijeće

Predmet: Europski akt o biotehnologiji I – uredba
– *rasprava o politikama*

Za delegacije se u Prilogu nalaze osnovne informacije predsjedništva za usmjeravanje rasprave o politikama na sastanku Vijeća EPSCO (zdravstvo) 16. lipnja 2026. u vezi s Prijedlogom uredbe – Europski akt o biotehnologiji I.

Europski akt o biotehnologiji I – uredba: Kako potaknuti zdravstvenu biotehnologiju u EU-u?

Komisija je 16. prosinca 2025. predložila Europski akt o biotehnologiji, zakonodavnu inicijativu koja se sastoji od uredbe i direktive, čiji je cilj povećati konkurentnost europskih sektora zdravstvene biotehnologije i bioproizvodnje stvaranjem okružja koje omogućuje prelazak biotehnoških proizvoda iz laboratorija preko tvornice na tržište na način koji je brži i sveobuhvatniji, i to u EU-u.

Zdravstvena biotehnologija ne predstavlja samo veliku gospodarsku priliku za EU već i stratešku potrebu: sposobnost razvoja, proizvodnje i uvođenja inovativnih biotehnologija u sve je većoj mjeri neodvojiva od europske zdravstvene sigurnosti, industrijske suverenosti i dugoročne konkurentnosti.

Brojke ukazuju na to. Rast sektora biotehnologije EU-a u posljednjem je desetljeću bio više nego dvostruko brži od rasta ukupnog gospodarstva EU-a. Samo u 2022. taj je sektor činio 38,1 milijardu EUR BDP-a Unije i podupirao više od 913 000 radnih mjesta, od kojih više od 75 % u području zdravstvene biotehnologije. Svako radno mjesto u industrijskoj biotehnologiji stvara 3,4 dodatna radna mjesta u širem gospodarstvu. Osim toga, EU ima vrhunsku znanstvenu osnovu: na primjer, njegov broj publikacija i dalje je opsežan i usporediv s onim SAD-a i Kine.

Međutim, EU gubi na važnosti. Previše *start-up* poduzeća odlučuje se na *scale-up*, izlazak na burzu i stvaranje vrijednosti izvan EU-a: velika većina europskih biotehnoških poduzeća koja su izašla na burzu odlučila su se uvrstiti na burze izvan EU-a. U razdoblju od 2015. do sredine 2025. američka biofarmaceutska *start-up* poduzeća primila su otprilike devet puta više financijskih sredstava u kasnoj fazi od *start-up* poduzeća iz EU-a.

To nije neuspjeh znanstvenih talenata već strukturni problem s ekspanzijom poduzeća i komercijalizacijom proizvoda: fragmentirano upravljanje, složeni i spori regulatorni putovi, nedovoljan pristup kapitalu za *scale-up* i nedovoljno razvijena infrastruktura za bioproizvodnju navode se kao čimbenici koji tome doprinose. Rezultat toga je da se u Europi dolazi do izuma, dok ih drugi industrijaliziraju. Kako bi se taj problem riješio, potrebno je hitno i koordinirano djelovati.

Iako brz napredak biotehnologije donosi brojne prednosti te se njime mogu smanjiti i prepreke nastanku bioloških prijetnji, potrebna je snažnija biološka obrana, kao i usklađeni okvir EU-a za kontrolu pristupa osjetljivim biotehnologijama.

Konkretno, klinička ispitivanja ključna su za konkurentnost i zdravstvene sustave Europe te se procjenjuje da godišnje stvaraju 35,7 milijardi EUR bruto dodane vrijednosti u EGP-u i podupiru više od 165 000 radnih mjesta, a usto pacijentima omogućuju raniji pristup inovativnim terapijama. Međutim, udio EU-a u globalnim kliničkim ispitivanjima smanjio se s 22 % u 2013. na 12 % u 2023., a multinacionalna odobrenja u prosjeku traju oko 116 dana. Cilj je Akta o biotehnologiji osigurati brži, jednostavniji i predvidljiviji postupak odobravanja uz istodobno održavanje visokih standarda sigurnosti i kvalitete podataka.

Ubrzani postupci i mehanizmi predloženi u Aktu o biotehnologiji već se uspješno provode u okviru inicijative FAST-EU na dobrovoljnoj osnovi. Pilot-projekt pod vodstvom država članica uz potporu Europske komisije i EMA-e pokazao je izvedivost predloženog pristupa, pri čemu su početna odobrenja izdana za oko 70 dana, što je učinkovito poslužilo kao rana operativna platforma za ispitivanje budućeg sustava. Do danas u inicijativi sudjeluje 26 država članica, pri čemu je trenutačno uključeno 15 kliničkih ispitivanja, a tri su već dovršena, što ukazuje na veliku prihvaćenost i praktičnu održivost ubrzanog modela.

Istodobno se u okviru pilot-projekta COMBINE ispituje koordinirano ocjenjivanje kombiniranih studija koje uključuju ispitivanje lijekova i medicinskih proizvoda kako je predloženo u Aktu o biotehnologiji.

Te inicijative pokazuju da koordiniraniji i fleksibilniji europski sustav može dovesti do znatno bržih i predvidljivijih postupaka kliničkih ispitivanja uz potpuno održavanje najviših standarda sigurnosti i zaštite podataka. Uz potporu digitalizacije, umjetne inteligencije i veće uključivosti, one pružaju konkretnu provjeru koncepta za reforme predviđene Aktom o biotehnologiji.

Potreban je ambiciozan Akt o biotehnologiji kako bi se ta poboljšanja proširila i održala te kako bi se osiguralo da donose konkretne koristi pacijentima u cijeloj Uniji.

Europski akt o biotehnologiji kao sveobuhvatan odgovor

Akt je izričito višesektorske prirode. Obuhvaća zdravstvo, industrijsku politiku, istraživanje, financije, digitalni aspekt i sigurnost, što odražava činjenicu da nijedna intervencija ne može samostalno promijeniti konkurentni položaj Europe u području biotehnologije.

- Regulatorno pojednostavnjenje i racionalizacija: ciljane izmjene postojećeg zakonodavstva EU-a – o kliničkim ispitivanjima, lijekovima za naprednu terapiju, tvarima ljudskog podrijetla, veterinarskim lijekovima i općim propisima o hrani – kako bi se uklonila uska grla koja usporavaju inovacije i pristup tržištu. To uključuje otpornost na buduće promjene, npr. putem mehanizama kojima se osigurava da zakonodavni okvir ide ukorak s brzim znanstvenim i tehnološkim napretkom, čime se omogućuje regulatorna fleksibilnost bez ugrožavanja visokih europskih standarda sigurnosti ili kvalitete podataka.
- Strateški projekti (s velikim učinkom): okvir za utvrđivanje i ubrzavanje projekata u području zdravstvene biotehnologije – od razvoja do proizvodnje – od strateške važnosti na nacionalnoj razini i razini EU-a, skraćivanje vremena potrebnog za stavljanje na tržište putem koordinirane administrativne potpore i pojednostavnjenog izdavanja dozvola, kao i potencijalnih mogućnosti financiranja.
- Pristup kapitalu: namjenske mjere za mobilizaciju javnih i privatnih ulaganja, uključujući pilot-projekt ulaganja EU-a u zdravstvenu biotehnologiju kako bi se uklonio ukorijenjeni nedostatak financiranja u kasnoj fazi.
- Poticanje razvoja i proizvodnje revolucionarnih inovacija u EU-u, kao i jačanje industrije biosličnih lijekova.
- Integracija umjetne inteligencije: odredbe za olakšavanje primjene umjetne inteligencije tijekom cijelog biotehnološkog životnog ciklusa, od razvoja proizvoda do kliničkih istraživanja i bioproizvodnje.
- Biosigurnost: zaštitne mjere na razini EU-a za sprečavanje zlorabe biotehnologija, usklađivanje trenutačno različitih nacionalnih pravila i jačanje europskih kapaciteta za bioobranu.

Usklađivanje ciljeva u području zdravlja i konkurentnosti

Akt je prilika za usklađivanje ciljeva u području zdravlja i konkurentnosti u cijeloj Europi. Brže i jednostavnije odobravanje i provođenje multinacionalnih kliničkih ispitivanja lijekova za humanu primjenu doprinosi ranijem pristupu pacijenata inovativnim ili optimiziranim terapijama. Veći kapacitet bioproizvodnje znači veću otpornost na poremećaje u opskrbi. Konkurentniji regulatorni putovi znače da je EU i dalje privlačan za ulaganja u istraživanja koja u konačnici dovode do pozitivnih zdravstvenih ishoda.

Države članice pozivaju se da navedu u kojim su područjima nacionalni prioriteti usklađeni u pogledu predloženog odgovora na razlike u konkurentnosti u odnosu na SAD i Kinu u tom strateškom sektoru te da odrede smjer budućeg tehničkog rada.

Pitanja za raspravu

- A. Koje prioritete vaša država članica ima u odnosu na Prijedlog uredbe – Europski akt o biotehnologiji I?**
  - B. Kako Uredba – Europski akt o biotehnologiji I može najdjelotvornije doprinijeti poboljšanju konkurentnosti u EU-u, kao i pristupa pacijenata i građana inovativnim proizvodima?**
-